

ชื่อวิทยานิพนธ์

ผลของโปรแกรมการฝึกทักษะการจัดการตนเองต่อ
พฤติกรรมการจัดการตนเองในการควบคุมโรคเบาหวาน
และระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2
The Effects of a Self-Management Skill Training
Program on Self - Management Behaviors
Regarding Glycemic Control and Blood Sugar
Level Among Persons with Type 2 Diabetes
Mellitus

ชื่อผู้เขียน

นางคันสนีย์ กองสกุล

ระดับปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย

สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรณัฐ ห่านิวัติศัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร.ชดช้อย วัฒนะ

ปีการศึกษา

2552

บทคัดย่อ

โรคเบาหวาน เป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญของประเทศไทยและของประชากรโลก ผู้ที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้จะเกิดภาวะแทรกซ้อนตามมาหลายประการ การส่งเสริมให้ผู้ที่เป็นเบาหวานมีทักษะการจัดการตนเองอย่างเหมาะสม จะช่วยควบคุมโรคเบาหวานและป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนลงได้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเบาหวานชนิดที่สองที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 60 ราย สุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 ราย กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการจัดการตนเอง กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการตนเองในการควบคุมโรค ระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้า เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง และภายหลังการทดลอง 4 และ 8 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา สถิติการทดสอบแบบที (Independent t test) และสถิติการทดสอบแบบทีคู่ (Paired t test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated measures ANOVA)

ผลการศึกษพบว่า 1) ผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่สองในกลุ่มทดลองภายหลังได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการจัดการตนเองมีพฤติกรรมจัดการตนเองในการควบคุมโรคภายหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 และ 8 สูงกว่าก่อนการทดลอง และมีระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้าลดลงต่ำกว่าก่อนการทดลองภายหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) 2) กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการจัดการตนเองในการควบคุมโรค มีการเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมจัดการตนเองภายหลังการทดลอง ในสัปดาห์ที่ 4 และ 8 มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีการลดลงของระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้าภายหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 8 มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ผลการวิจัยแสดงถึงประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกทักษะการจัดการตนเองต่อพฤติกรรมจัดการตนเองในการควบคุมโรคเบาหวาน และระดับน้ำตาลในเลือด ควรนำโปรแกรมนี้นำไปปฏิบัติแก่ผู้ที่เป็นเบาหวานในระดับโรงพยาบาลชุมชนต่อไป และควรมีการติดตามระดับน้ำตาลในเลือดด้วยการใช้ฮีโมโกลบินเอวันซีเป็นตัวชี้วัดภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมในระยะเวลาที่นานขึ้น